

JAARVERSLAG 2022

VOEDSELBANK
Amsterdam

www.voedselbank.org

INLEIDING	3
1. ORGANISATIE EN BESTUUR VOEDSELBANK AMSTERDAM.....	4
2. TERUGBLIK.....	5
3. VOEDSELBANK AMSTERDAM IN CIJFERS	13
3 FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN	17
4 SAMENVATTING JAARREKENING 2022.....	19
5 VOORUITBLIK EN BEGROTING 2023	20

INLEIDING

In dit jaarverslag 2022 vindt u de belangrijkste ontwikkelingen van de Stichting Voedselbank Steunpunt Amsterdam (beter bekend als Voedselbank Amsterdam) en de toelichting op de jaarrekening.

Voedselbank Amsterdam (VBA) heeft, in lijn met Voedselbanken Nederland, als belangrijkste doel: mensen van voedsel te voorzien die dat (tijdelijk) niet op eigen kracht kunnen. Wij doen dit door het inzamelen van voedsel van derden waarmee wij ook voedselverspilling tegengaan. Naast het bieden van hulp aan Amsterdammers die onder de armoedegrens leven, functioneren wij ook als distributiecentrum voor achttien voedselbanken in de provincies Noord-Holland en Flevoland.

Kernwaarden van VBA zijn onder andere het werken met vrijwilligers, neutraal en onafhankelijk zijn ('burgers voor burgers') en het verstrekte voedsel hoofdzakelijk verkrijgen via donaties. Ook schenkt VBA voedsel zonder financiële tegenprestatie. Geld is nodig voor o.a. huisvesting, logistiek en kantoorkosten. Een derde van deze kosten wordt gedekt door gemeentelijke subsidie. De overige inkomsten komen uit fondsen van de landelijke koepel Voedselbanken Nederland en de gemeente Amsterdam. De overige inkomsten komen uit giften van particulieren, bedrijven en andere fondsen.

Na de coronacrisis kreeg VBA in 2022 met nieuwe uitdagingen te maken. Als eerste was er de komst van Oekraïense vluchtelingen die VBA gedurende de periode dat ze nog geen leefgeld van de gemeente ontvingen, voorzien heeft van voedselpakketten. Vervolgens kregen we te maken met hoge inflatie door gestegen energiekosten, waardoor meer Amsterdammers onder de armoedegrens raakten. Vanwege de stijgende kosten van levensonderhoud heeft Voedselbanken Nederland de norm verhoogd waardoor meer mensen in aanmerking komen voor voedselhulp. Armoede werd een thema dat veelvuldig ter sprake kwam in de media en ook de Voedselbank Amsterdam was vaak in het nieuws. En, net als in 2021 zagen we ons geconfronteerd met een grote krapte op de arbeidsmarkt waardoor onze vrijwilligersfuncties lastig bleken in te vullen.

Kortom, ook 2022 was een jaar met onverwachtse ontwikkelingen die veel flexibiliteit van onze organisatie vroegen. Maar met de enthousiaste inzet van onze vrijwilligers en de onmisbare hulp van stadsgenoten, de gemeente Amsterdam, bedrijven en lokale organisaties zijn wij er ook dit jaar in geslaagd om 93.000 voedselkratjes met in totaal ruim 2 miljoen producten naar Amsterdammers die onder de armoedegrens leven te brengen.

1. ORGANISATIE EN BESTUUR VOEDSELBANK AMSTERDAM

Het bestuursmodel van Voedselbank Amsterdam bestaat uit een 'one-tier board' waarin naast drie toezichthoudende bestuursleden ook vier uitvoerende bestuursleden zitting hebben. De laatstgenoemden zijn ook verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing en hebben regelmatig onderling overleg. Het bestuur komt elke zes weken in vergadering bijeen. Daarnaast nemen bestuursleden deel aan de landelijke en regionale ledenvergaderingen van de Vereniging van Nederlandse Voedselbanken.

Eind 2022 was de samenstelling van het bestuur als volgt: Rutger Koopmans (voorzitter), Freek Wessels (penningmeester), Max van Engen (secretaris) en uitvoerende bestuurders Michel Sanders (Bedrijfsvoering, Logistiek en Financiën), Hans Teunissen (Klanten, Intake en Uitgifte), Tineke de Haan (Vrijwilligerszaken) en Marlies van Elst (Fondsen en Inzamelingsacties).

2. TERUGBLIK

Impact Oekraïense vluchtelingen

De Russische invasie in Oekraïne in februari 2022 bracht een grote stroom vluchtelingen op gang. Het leefgeld waar deze vluchtelingen aanspraak op kunnen maken, liet op zich wachten. Het bestuur van VBA besloot dat, in afwachting van leefgeld van de gemeente, Oekraïense vluchtelingen in Amsterdam in aanmerking kwamen voor voedselhulp. Deze hulp werd via dezelfde weg aangeboden als voor reguliere klanten. Het enige verschil was dat de intakeprocedure aanmerkelijk werd versoepeld. Oekraïners hoefden alleen een paspoort of identiteitsbewijs te overleggen om klant te worden. Tussen de eerste week van maart en de tweede week van mei heeft VBA in totaal 772 Oekraïense vluchtelingen geholpen. Het onverwachts opschalen naar meer klanten verliep soepel door de opgedane ervaring tijdens de coronacrisis. Met het ontvangen van leefgeld kwam ook een einde aan deze voedselhulp. In de derde week van mei heeft VBA dan ook alle Oekraïense vluchtelingen uit kunnen schrijven.

Gevolgen energiecrisis

Mede door de situatie in Oekraïne bleven de energieprijzen in 2022 stijgen. Niet alleen betekende dit hogere energierekeningen, maar ook andere producten werden flink duurder. Door de hoge inflatie groeide de groep mensen die niet meer rond kon komen. Dat vertaalde zich in een groter aantal klanten bij de voedselbanken, dus ook bij VBA.

Verhoging normbedrag

Om te beoordelen of iemand in aanmerking komt voor een voedselpakket, hanteert VBA de landelijke regels en criteria van Vereniging van Nederlandse Voedselbanken. Normaal gesproken wordt het bedrag op 1 januari aangepast, maar door de stijgende kosten van levensonderhoud heeft de koepelorganisatie besloten de norm met ingang van september 2022 te verhogen. Het basisbedrag per huishouden dat als norm van voedselhulp wordt gehanteerd is met 50 euro verhoogd tot 300 euro per maand. Dit betekent dat een alleenstaande zonder kinderen die na aftrek van de vaste lasten minder dan 300 euro overhoudt, in aanmerking komt voor een wekelijks voedselpakket. Voor elke persoon meer in het huishouden wordt er sinds september 110 euro bij het basisbedrag opgeteld. Voorheen was dit 100 euro.

Uitgiftepunten

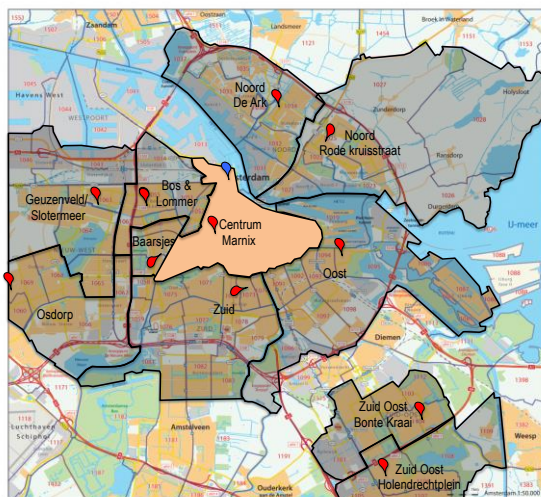
Om de wekelijkse uitgifte te verzorgen beschikt VBA over elf uitgiftepunten (10 'traditionele' uitgiftepunten en VoedselMarkt Zuid) verspreid over de stad. Op dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag vinden er op meerdere plekken in de stad uitgiften van voedselkratjes plaats. Behalve VoedselMarkt Zuid, hebben deze uitgiftepunten een pop-upachtige aard en maken gebruik van locaties zoals kerken en buurthuizen. Op elk uitgiftepunt werkt een team van 15 tot 20 vrijwilligers onder leiding van een coördinator om de uitgifte goed te laten verlopen.

In Oost wordt in januari 2023 in de Muiderkerk een nieuwe locatie voor het uitgiftepunt in gebruik genomen. Het buurthuis op het Makassarplein is door de groei van het aantal klanten te klein geworden. Hierdoor moeten klanten hun kratjes buiten ophalen. Eind 2022 verschenen dan ook berichten in veel media over de lange rijen bij het uitgiftepunt Oost. Met het nieuwe uitgiftepunt is het mogelijk om de voedselkratjes weer binnen te kunnen uitgeven.

Gebied	Uitgiftepunt
Centrum	Marnixstraat
West	Bos en Lommer
Nieuw-West	Geuzenveld Slotermeer
West	De Baarsjes
Oost	Buurthuis Archipel
Noord	'Hoop voor Noord'
Noord	De Ark
Zuid	Lutmastraat
Nieuw-West	Osdorp
Zuidoost	De Bonte Kraai
Zuidoost	Holendrechtplein

Tabel 2.1 Overzicht uitgiftepunten

Kaart 2.2 De elf uitgiftepunten verspreid door de stad

Uitgiftepunten
Voedselbank
Amsterdam
december 2022

In januari 2019 is de Voedselmarkt in Zuid opgegaan en volgend jaar wordt het concept uitgerold naar Noord. Tegelijkertijd zijn er een aantal verbeteringen in aangebracht. In tegenstelling tot Zuid, is de sociale markt in Noord een samenwerking van een aantal partijen te weten: de Protestantse Diaconie Amsterdam, het Leefkringhuis en het Leger des Heils. Voor klanten betekent deze samenwerking dat ze met één screening toegang hebben tot vier voorzieningen namelijk de Voedselbank, een Sociale Kruidenier, een kledingbank en een sociaal programma. Dit laatste omvat o.a. een 'warme huiskamer' waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en spelletjes kunnen doen en andere activiteiten zoals bijvoorbeeld het volgen van financiële trainingen, en taal- en computerlessen.

Sociale kruidenier

Bij de Sociale Kruidenier kunnen Voedselbankklanten maandelijks één keer terecht voor verzorgingsproducten en huishoudelijke artikelen. Afhankelijk van de grootte van het huishouden krijgen klanten maandelijks een bepaald aantal punten dat ze bij de Sociale Kruidenier kunnen besteden. Het – gratis - basisassortiment bestaat uit o.a. wc-papier, afwasmiddel, allesreiniger, shampoo, tandpasta, maandverband en luiers. Als VBA deze producten niet krijgt aangeboden dan worden ze gekocht om te zorgen dat klanten altijd uit deze basisproducten kunnen kiezen.

Daarnaast is er een aanvullend assortiment dat bestaat uit bijvoorbeeld babyproducten, diervoeding, overige schoonmaak- en persoonlijke hygiëne producten. Deze producten krijgt VBA van leveranciers of als bijvangst van inzamelingsacties bij supermarkten, scholen of bedrijven. Om de distributie eerlijk te laten verlopen wordt er soms een maximaal aantal producten per klant toegestaan.

De Sociale Kruidenier was oorspronkelijk een concept van de Protestantse Diaconie maar zal in 2023 geheel onder Voedselbank Amsterdam vallen. Sinds december dit jaar heeft VBA in Osdorp ook een Sociale Kruidenier voor klanten uit Nieuw-West en West. Deze winkel zit niet op dezelfde locatie als het uitgiftepunt, maar in De Ark en is woensdagmiddag geopend. Tegelijkertijd fungeert deze locatie als een 'warme huiskamer' waar klanten elkaar kunnen treffen voor een praatje en een kop koffie. Wij hopen in 2023 een geschikte locatie te vinden in Zuidoost om ook in dat stadsdeel een Sociale Kruidenier te openen.

Feestmaand

Naast de gebruikelijke uitgifte van voedselpakketten, kenmerkte de maand december zich door diverse activiteiten die door de uitgiftepunten werden gecoördineerd. Zo waren er uitjes beschikbaar

gesteld naar de Efteling, het theater en het Kerstcircuit in Carré. Ook waren er organisaties die cadeaus sponsorden. Zo kregen de kinderen van VBA-kanten voor de feestdagen een cadeaukaart van een speelgoedwinkel via een sponsor aangeboden en kregen alle klanten van het GVB een OV-dagkaart.

Klachtenregistratie

Op de site van VBA is de klachtenprocedure en -regeling te vinden. Alle klachten worden systematisch bijgehouden door de klachtencommissie. In totaal ontving de commissie 24 klachten in 2022. De klachten gingen voornamelijk over het gevoel onterecht afgewezen te zijn als klant, de verdeling van voedsel en het zich niet klantvriendelijk benaderd voelen. Alle klachten uit 2022 zijn afgewikkeld.

Intake

Om te bepalen of mensen (nog steeds) in aanmerking komen voor een voedselpakket doorlopen klanten op gezette momenten een (her)intake. Sinds 2020 ligt het intakeproces bij de Buurtteams (voorheen Maatschappelijk Dienstverleners). In de praktijk levert dit veel voordeel op. Voor de klant, vaak al bekend met het Buurtteam, biedt de huidige procedure een laagdrempelige mogelijkheid om voedselhulp aan te vragen en – waar nodig – ook andere hulpvragen neer te leggen. Voor het Buurtteam geeft het de mogelijkheid om – in het kader van vroegtijdige signalering – in contact te komen met de klant en ook andere vormen van begeleiding of hulp in te zetten. Het proces loopt goed en de door corona opgelopen achterstand is dit jaar geheel weggewerkt.

Naast de Buurtteams, melden zich ook mensen die in aanmerking willen komen voor een voedselpakket bij het Rode Kruis. Met deze organisatie voeren wij regelmatig overleg om mensen die nu gebruik maken van informele voedselinitiatieven en gedocumenteerd zijn, te begeleiden naar VBA.

Vrijwilligerszaken

Bij VBA werken ruim 400 vaste vrijwilligers waarvan 255 bij de uitgiftepunten en 155 in het distributiecentrum/hoofdkantoor. De krappe arbeidsmarkt maakte het werven van vrijwilligers ook dit jaar uitdagend. Met name het vinden van vrijwilligers voor leidinggevende en staffuncties in het distributiecentrum/hoofdkantoor blijkt in deze markt lastig. De afdeling Vrijwilligerszaken probeert via andere wegen in contact te komen met potentiële vrijwilligers bijvoorbeeld via gratis advertenties van een selectiebureau.

Het werven van vrijwilligers met uitvoerende taken blijkt in de praktijk eenvoudiger. Mensen willen graag vrijwilligerswerk doen, maar voor een beperkt aantal uren. Voor de loods en de uitgiftepunten melden zich dan ook voldoende vrijwilligers. Naast deze vaste vrijwilligers die wekelijks minimaal vier uur bij VBA werken, is er ook een flexibele schil. Deze vrijwilligers worden ingezet voor o.a. het inpakken van de kratjes en het sorteren van voedsel: processen die met minimale instructie en onder begeleiding kunnen worden uitgevoerd. Gemiddeld gaat het om zo'n 30 vrijwilligers per week. Wij werven deze flexvrijwilligers via NL Cares, een organisatie die flexibel vrijwilligerswerk faciliteert voor individuen, en via ons Corporate Flex Programma. Dit programma is bestemd voor bedrijven die vanuit hun MVO-beleid medewerkers de mogelijkheid bieden om een aantal uren per jaar vrijwilligerswerk te doen.

Sinds dit jaar is het vrijwilligersbestand geautomatiseerd. De invoering van het zogenaamde vrijwilligersdossier maakt dat administratieve handelingen zoals het declareren van reiskosten aanzienlijk minder tijd kosten.

Het doelgroepenbeleid waarbij VBA streeft naar een samenstelling van het vrijwilligersbestand dat zoveel mogelijk een afspiegeling is van de Amsterdamse samenleving is gecontinueerd. In het kader van dit beleid heeft VBA o.a. afspraken over plaatsing van vrijwilligers met de gemeente Amsterdam (statushouders, mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, werkervaringsplekken), ROC's (stagiaires) en de reclassering (mensen met taakstraffen), Arkin, Cordaan en HVO-Querido.

Veiligheid op de werkvloer heeft ook dit jaar onze aandacht gehad. Zo is er o.a. een Risico Inventarisatie & Evaluatie uitgevoerd. De verbeterpunten die hieruit naar voren kwamen zijn opgepakt. Daarnaast is er dit jaar een ontruimingsoefening geweest en hebben een aantal vrijwilligers een EHBO-cursus en/of BHV-cursus gevolgd.

De externe vertrouwenspersoon die sinds dit jaar aangesteld is door VBA is met aanbevelingen gekomen om de rol van de VP meer onder de aandacht van vrijwilligers te brengen en leidinggevenden te stimuleren een training te volgen met betrekking tot het creëren van een veilige werkplek.

Voedselveiligheid

Voedselveiligheid had ook in 2022 onze constante aandacht en is onderdeel van een continue verbetercyclus. Dit jaar heeft SENSZ Voedselveiligheid ons kwaliteitssysteem opnieuw gekeurd en de certificatie verlengd. Onze score was 10 op een schaal van 10. Deze maximale score is mede te

danken aan het feit dat de voedselveiligheid bij VBA wordt geborgd door stabiele teams van vrijwilligers die veel kennis hebben vergaard met betrekking tot dit onderwerp. Daarbij hebben we een nieuwe, grotere koel- en diepvriesruimte in gebruik genomen waarin de temperatuur beter beheersbaar is en vrijwilligers meer ruimte hebben om te werken.

Voedselwerving

VBA is een aanbod gestuurde organisatie die voor de voedselvoorziening aan haar klanten afhankelijk is van donaties en voedseloverschotten van derden. Het grootste deel van de voedselwerving komt van grote leveranciers zoals supermarktketens en voedselproducenten waarmee op lokaal of regionaal niveau afspraken zijn gemaakt door VBA of op landelijk niveau door de Vereniging van Nederlandse Voedselbanken.

Droge kruidenierswaren zoals pasta, rijst en olie komen via deze routes niet vaak binnen omdat van deze producten de houdbaarheid minder snel verstrijkt. Daarom organiseert VBA inzamelingsacties voor dit soort producten bij bijvoorbeeld lokale supermarkten, scholen en bedrijven (zie Voedselinzamelingsacties).

De afgelopen jaren krijgt VBA in toenemende mate te maken met een afnemend aanbod. Enerzijds komt dit door de steeds groter wordende maatschappelijke bewustwording met betrekking tot duurzaamheid en voedselverspilling. Bij producenten, leveranciers en supermarkten leidt dit bijvoorbeeld tot een nauwkeuriger inkoopbeleid en het eerder afprijzen van producten met een beperkte houdbaarheidsdatum. Daarnaast komen er steeds meer partijen op de markt die zich richten op het tegengaan van voedselverspilling. Voorbeelden zijn BuurtBuik, een organisatie die gratis maaltijden verstrekt, gemaakt van voedsel dat ze ophalen bij supermarkten en horecagelegenheden, en Too Good To Go, een app die consumenten koppelt aan winkels en restaurants die aan het einde van de dag eten overhouden.

Naast de trend dat er steeds meer aandacht is voor voedselverspilling, had ook de energiecrisis een negatieve impact op het aanbod van versproducten. Vooral het aanbod van groenten daalde sterk doordat telers hun kassen leeg lieten staan vanwege de hoge gasprijzen. Desondanks bleef het totaal aan aangeboden voedsel redelijk op peil in 2022. Voor een deel was dit te danken aan het Wintercollectief waarbij producenten Unox, Hak, Iglo, Bolletje, FrieslandCampina, Honig, Koninklijke De Ruijter, Maaslander, Calvé en No Fairytales de handen ineen hebben geslagen. Bij elkaar hebben zij ruim 1,9 miljoen extra producten aan Voedselbanken Nederland gedoneerd. Het initiatief De Laatste Pluk heeft voor een aanzienlijke toevoer van appels gezorgd. Vrijwilligers plukken dan aan

het einde van het seizoen appels die vanwege een afwijkende kleur of grootte niet meer door telers worden geplukt. Voor VBA leverde deze actie dit jaar tien weken lang 1500 kilo aan appels op.

Sinds 2021 koopt stichting Voedselvangnet voedsel in voor Voedselbanken Nederland om te zorgen dat de hoeveelheid voedsel ook bij een groeiend aantal klanten op peil blijft. Het ingekochte voedsel wordt naar rato verdeeld onder de aangesloten voedselbanken. Een deel van het ingekochte voedsel komt dus ook bij VBA terecht. De stichting opereert onafhankelijk van Voedselbanken Nederland en beheert de subsidies van het ministerie van SZW en de Europese Commissie.

Voedselinzamelingsacties

Na de laatste lockdown in het begin van het jaar konden onze inzamelingsacties bij supermarkten, bedrijven en scholen weer als vanouds plaatsvinden. Deze acties zorgen voor een gestage stroom aan lang houdbare producten zoals pasta, rijst, sauzen en conserveren. De supermarktacties zijn onderverdeeld in door VBA gecoördineerde acties waarbij vrijwilligers in supermarkten klanten vragen om lang houdbare producten te kopen en te doneren, en door supermarktketens zelf georganiseerde acties zowel landelijk als regionaal.

Bij de door ons zelf georganiseerde supermarktacties zagen we de opbrengst gedurende het jaar per supermarkt geleidelijk teruglopen. Naar alle waarschijnlijkheid is dit een gevolg van de hoge inflatie. Dat neemt niet weg dat we in het laatste kwartaal van 2022 ongeveer 20 procent meer droge kruidenierswaren gedoneerd kregen in vergelijking met vorig jaar. Dit komt o.a. doordat er een groter aantal supermarktacties zijn georganiseerd dan vorig jaar.

Fondsenwerving

De coronacrisis heeft het maatschappelijk belang van voedselbanken en de noodzaak van voedselhulp aan de oppervlakte gebracht. Veel mensen en organisaties raakten in die periode doordrongen van het feit dat er ook in ons land een groeiende groep mensen is die onder de armoedegrens leeft. De energiecrisis en de forse inflatie in 2022 maakten dat armoede een terugkerend thema in de media was. Deze aandacht genereerde ook veel giften. Dachten wij in oktober van dit jaar nog dat de donaties lager uit zouden vallen in vergelijking met de twee voorgaande jaren, uiteindelijk bleek het totaal aan donaties voor 2022 ruim boven het niveau van 2021 uit te komen en iets onder dat van 2020.

Zoals gebruikelijk lag het zwaartepunt van de donaties in de maanden november en december. Zowel bedrijven als particulieren doneerden meer in vergelijking met andere maanden. Met het oog op de feestdagen organiseerden veel commerciële organisaties en onderwijsinstellingen

donatiecampagnes voor VBA. Het totaal aan donaties (518.582 euro) van bedrijven kwam overeen met het niveau van 2021 (505.607 euro).

Daarnaast was er de succesvolle, Amsterdamse campagne 'Wees Barmhartig' waarbij mensen hun energietoeslag van 190 euro aan één van drie goede doelen waaronder VBA konden schenken. Het totaal aan particulieren donaties kwam door de donaties van de energietoeslag fors hoger uit (956.200 euro) dan 2021 (568.010 euro).

Zoals ieder jaar waren er ook dit jaar een aantal donateurs die hun gift oormerken al dan niet op ons verzoek. Zo zijn wij gestart met het verzamelen van geld met het oog op het vervangen van ons wagenpark. Niet geoormerkt geld wendden wij aan voor de lopende exploitatie en – indien nodig – voedsel.

3. VOEDSELBANK AMSTERDAM IN CIJFERS

Verloop aantal huishoudens 2021-2022

De periode vanaf juli 2021 tot het begin van 2022 laat een geleidelijke daling van het aantal klanten zien. Dit is een direct gevolg van het einde van de coronacrisis. Medio maart zien we een sterke stijging door de komst van Oekraïense vluchtelingen die aanspraak maken op voedselhulp van VBA. Op de piek in mei krijgen 772 vluchtelingen uit Oekraïne voedselhulp aangeboden. In totaal verstrekte VBA 1713 voedselpakketten over een periode van 10 weken. Vanaf de tweede week van mei ontvingen de vluchtelingen leefgeld van de gemeente en kwamen ze niet langer in aanmerking voor een wekelijkse voedselkrat. Dit vertaalt zich naar een sterke daling aan het einde van het voorjaar.

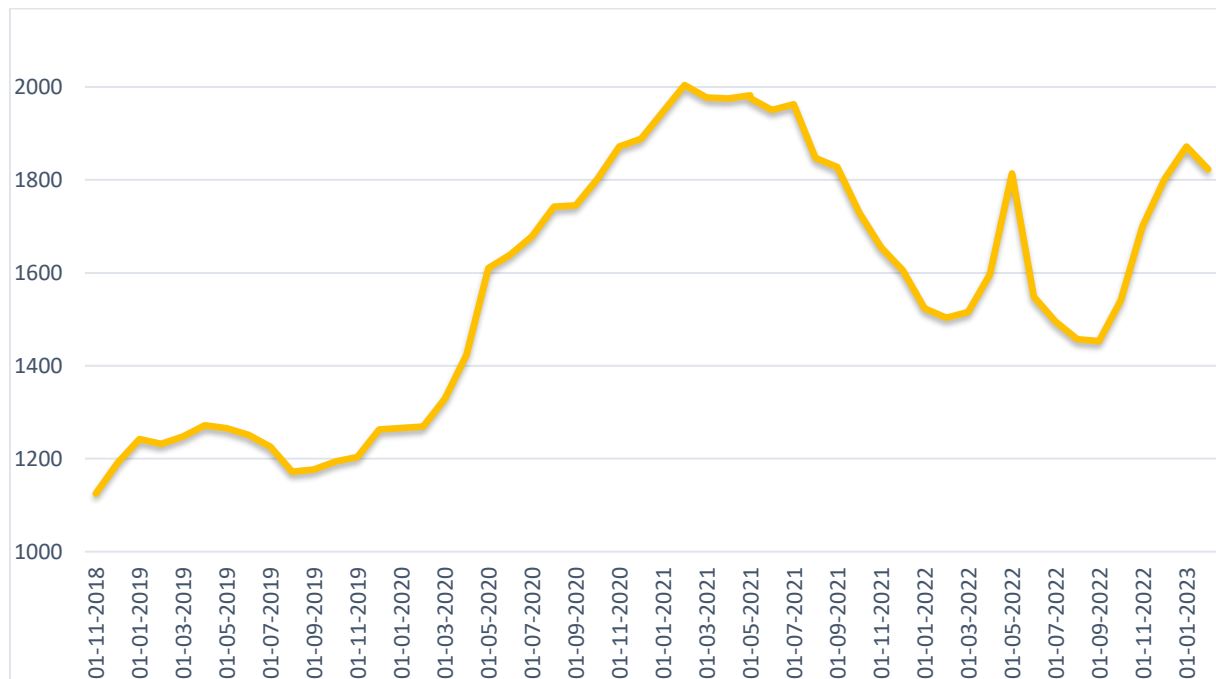
Vanaf maart 2022 is gemeente Weesp onderdeel geworden van Amsterdam. Voedselbank Weesp valt sinds jaar en dag onder Voedselbank 't Gooi en wordt als zodanig bevoorradad vanuit het regionaal distributiecentrum Amsterdam. VBA en Voedselbank 't Gooi hebben besloten om de bestaande werkwijze door te zetten zowel op het gebied van de logistiek als de (her)intake van (nieuwe) klanten. VBA heeft een coördinator voor Weesp aangesteld als contactpersoon die toeziet op een vergelijkbare werkwijze m.b.t speciale acties of voordelen voor klanten van VBA (bijv. de stadspas Amsterdam). Het convenant dat de twee voedselbanken hebben opgesteld zal in 2023 worden geëvalueerd.

Tabel 3.1 Aantal Oekraïense vluchtelingen dat beroep doet op voedselhulp bij VBA

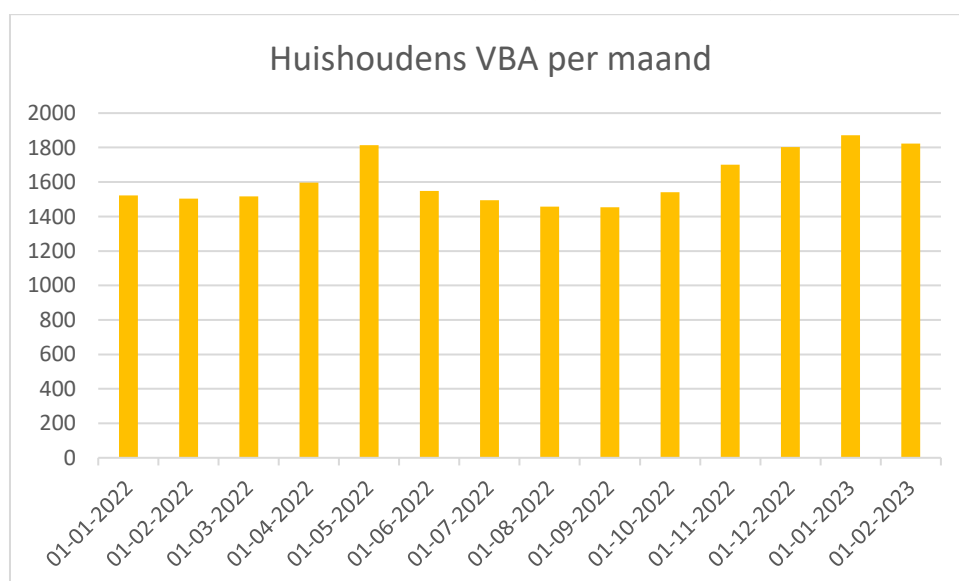
Week	Oekraïense huishoudens instroom	Aantal Oekraïners instroom	Aantal Oekraïners cumulatief	Uitgedeelde voedselpakketten cumulatief
10	2	9	9	2
11	14	29	38	18
12	42	107	145	76
13	42	125	270	176
14	59	138	408	335
15	50	113	521	544
16	44	111	632	797
17	39	90	722	1089
18	20	50	772	1401
19	0	0	772	1713
20	0	0	0	0

Vanaf september zien we wederom een sterke stijging van het aantal klanten. Dit keer wordt de toename veroorzaakt door de hoge energiekosten en inflatie. Een groeiende groep Amsterdammers heeft moeite om de rekeningen te betalen en klopt aan bij VBA voor voedselhulp. Dit beeld zien we ook in de rest van het land terug. Het klantenbestand van VBA stijgt over 2022 met 23 procent van 1523 huishoudens in januari tot 1872 huishoudens eind december.

Grafiek 3.2 Verloop aantal huishoudens dat klant is van VBA 2019-2022 (Data: rapportage 1 februari 2023)

Grafiek 3.3 Verloop aantal huishoudens dat klant is van VBA per maand (Data: rapportage 1 februari 2023)

Aantal huishoudens per uitgiftepunt

Met 271 huishoudens die klant zijn, heeft VoedselMarkt Zuid het meeste aantal klanten. Kijken we naar het totaal aantal personen verdeeld over de huishoudens die gebruik maken van de door VBA aangeboden voedselhulp dan is De Ark in Noord met 684 het grootst.

Uitgiftepunt	Huishoudens	Personen
Centrum, Marnixstraat	204	383
Nieuw-West : Geuzenveld / Slotermeer	119	323
Nieuw-West: Osdorp	112	329
Noord, de Ark	217	684
Noord, Kerk 'Hoop voor Noord'	189	450
Oost	212	595
West: Bos & Lommer	92	203
West: De Baarsjes	57	134
Zuid	271	593
Zuidoost BK	224	625
Zuidoost HD	95	247
Weesp	80	223
Totaal	1872	4789

Tabel 3.4 Totaal aantal huishoudens dat voedselhulp ontvangt van VBA per uitgiftepunt.

(Data: rapportage januari 2023)

Demografische gegevens klanten

Uitgiftepunt	Huishoudens	Personen	Alleenstaanden	Eenouder gezinnen	Gezinnen	Stellen
Centrum, Marnixstraat	204	383	62%	24%	11%	3%
Nieuw-West : Geuzenveld / Slotermeer	119	323	41%	29%	26%	3%
Nieuw-West: Osdorp	112	329	37%	31%	28%	4%
Noord, de Ark	217	684	28%	31%	36%	5%
Noord, Kerk 'Hoop voor Noord'	189	450	49%	23%	24%	4%
Oost	212	595	37%	34%	25%	4%
West: Bos & Lommer	92	203	50%	34%	14%	2%
West: De Baarsjes	57	134	54%	18%	28%	0%
Zuid	271	593	50%	30%	15%	5%
Zuidoost BK	224	625	37%	42%	18%	3%
Zuidoost HD	95	247	38%	43%	16%	3%
Weesp	80	223	29%	36%	28%	8%
Totaal	1872	4789	43%	31%	22%	4%

Tabel 3.5 Totaal aantal huishoudens dat voedselhulp ontvangt van VBA verdeeld naar samenstelling huishouden.

(Data: rapportage februari 2023)

De klantenbestanden van de verschillende uitgiftepunten laten de nodige verschillen in demografische gegevens zien. Zo zijn bestaat het grootste deel van de klanthuishoudens in het Centrum en De Baarsjes uit alleenstaanden en heeft uitgiftepunt De Ark in Noord het grootste percentage gezinnen.

Kinderen in huishoudens die klant zijn

Het percentage minderjarige kinderen dat deel uitmaakt van een huishouden dat klant is van VBA is het grootst in Nieuw-West (zowel op Osdorp als Geuzenveld/Slotermeer), De Baarsjes en Weesp. en het kleinst in het Centrum met 26 procent het laagst. Gemiddeld bestaat 36 procent van de personen die deel uitmaken van een huishouden dat klant is bij VBA uit minderjarige kinderen.

Uitgiftepunt	Huishoudens	Personen	Kinderen < 18	Kinderen >= 18
Centrum, Marnixstraat	204	383	26%	13%
Nieuw-West : Geuzenveld / Slotermeer	119	323	41%	11%
Nieuw-West: Osdorp	112	329	41%	14%
Noord, de Ark	217	684	37%	18%
Noord, Kerk 'Hoop voor Noord'	189	450	32%	14%
Oost	212	595	36%	18%
West: Bos & Lommer	92	203	36%	11%
West: De Baarsjes	57	134	40%	6%
Zuid	271	593	33%	12%
Zuidoost BK	224	625	40%	16%
Zuidoost HD	95	247	39%	15%
Weesp	80	223	43%	8%
Totaal	1872	4789	37%	13%

3.6 aantal kinderen dat onderdeel uitmaakt van een huishouden dat klant is van VBA.

(Data: rapportage februari 2023)

3 FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Resultaat en eigen vermogen

Over 2022 is een resultaat geboekt van 986.000 euro (resultaat voor bestemmingsfondsen en reserves). Het bestuur van Voedselbank Amsterdam beoordeelt dit resultaat als een hoog, maar wenselijk resultaat. Deze bestemmingsfondsen en reserves zijn namelijk nodig om de balans- en liquiditeitspositie verder te versterken en daarmee de (onvoorspelbare) uitdagingen in de toekomst het hoofd te kunnen bieden.

Het resultaat in 2022 is 230.000 euro hoger dan het resultaat in 2021. Deze stijging is het nettoresultaat van een toename aan inkomsten van 400.000 en een stijging van kosten van 170.000. Het volledige resultaat is door het bestuur geormerkt als bestemmingsreserve; enerzijds voor de toekomstige aanschaf van elektrische bakwagens en anderzijds voor het aanleggen van een calamiteitenreserve. Een calamiteitenreserve wordt door het bestuur als noodzakelijk geacht om in de toekomst direct en adequaat in te kunnen springen op onverwachte gebeurtenissen en (inter)nationale crises. Zo kan deze reserve worden aangewend om additionele voedselvoorziening aan te bieden in geval onverwachtse, grote stijging van nieuwe voedselbankklanten. De continuïteitsreserve blijft bestemd voor de reguliere operatie en kan worden aangewend wanneer de fondsenwerving ontoereikend is.

De gevormde reserves uit zowel 2021 als 2020 zijn nog niet volledig aangewend. Dit leidt ertoe dat er een relatief hoog banksaldo te zien is in de balans. Deze gelden zijn grotendeels gealloceerd en zullen daarom in de toekomst worden gespenseerd aan de betreffende doelbestemmingen. In goed overleg met onze accountant is het doel gesteld om in 2023 actiever te sturen op het sneller aanwenden van deze reserves in overeenstemming met de hiervoor gestelde doelen. Uit risico-overwegingen heeft het bestuur besloten geen alternatieve beleggingsvormen aan te gaan.

Verlies en winstrekening

De totale inkomsten in 2022 bedroegen ruim 2.1 miljoen euro. Dit is een stijging van 400.000 euro ten opzichte van vorig jaar. De forse stijging in inkomsten in van de afgelopen drie jaar ten opzichte van de jaren daarvoor (gemiddelde inkomsten van rond de 1.0 miljoen euro) is te wijten aan de mondiale crises die elkaar in rap tempo opvolgen. De coronapandemie vanaf begin 2020 zorgde voor exceptioneel veel inkomsten, in 2022 heeft de oorlog in Oekraïne en de hieruit volgende energiecrisis tot bovengemiddelde inkomsten geleid. Vooral particulieren hebben ruim gedoneerd waarbij een groot aantal mensen de 190 euro aan energietoeslag van de overheid als gift aan de Voedselbank hebben geschonken. De subsidie van de gemeente Amsterdam is grosso modo gelijk gebleven.

De totale kosten zijn met 150.000 euro gestegen. Enerzijds is er voor 100.000 euro minder voedsel ingekocht en zijn er geen wervingskosten gemaakt (20.000 euro). Anderzijds zijn de kosten van het distributiecentrum en

de kosten voor de uitgiftepunten gestegen. De kosten in het distributiecentrum zijn met 130.000 euro gestegen door hogere energielasten alsook door vervroegde afschrijvingen. De vervroegde afschrijvingen komen voort uit een bestuursbesluit om de afschrijvingen van onze vaste activa gelijk te trekken met de duur van het lopende huurcontract dat naar verwachting na 2029 niet verlengd zal worden. De kosten van de uitgiftepunten zijn met 140.000 euro gestegen. Dit is het gevolg van een eenmalige bijdrage aan de gemeente Amsterdam van 117.000 euro voor het overnemen van de in- en herintake activiteiten. Daarnaast zijn de kosten van Voedselmarkt Zuid gestegen met 16.000 euro.

4 SAMENVATTING JAARREKENING 2022

De accountant (The Audit Generation) is gegeven zijn accountantsverslag van mening dat de grondslagen voor waardering, classificatie en resultaatbepaling die bij het opstellen van de jaarrekening 2022 zijn toegepast, passend en aanvaardbaar zijn. Ook de toelichtingen zijn in overeenstemming met de van toepassing zijnde vereisten van de Nederlandse verslaggevingsregels. De accountant geeft aan dat hij een redelijke mate van zekerheid heeft verkregen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat die het gevolg zijn van fraude of fouten.

De interne beheersing is ook in 2022 van goede kwaliteit bevonden. Op basis hiervan heeft de accountant de beperking van afgelopen jaar opgeheven en voor 2022 een volledig goedkeurende verklaring afgegeven.

5 VOORUITBLIK EN BEGROTING 2023

Mondiale crises hebben elkaar de afgelopen jaren in rap tempo opgevolgd. De consequenties ten aanzien van ons klantenbestand, voedselbeschikbaarheid en onze financiële inkomsten en uitgaven zijn hierdoor lastig voorspelbaar. Vooralsnog gaan wij in de begroting voor 2023 uit van een totaal netto-inkomstenpost van 1.0 miljoen euro. Met name de inkomsten uit giften van particulieren en bedrijven zijn in vergelijking tot 2022 conservatief ingeschat. Een conservatieve inkomstenbegroting geeft ons een veilige vertrekpositie voor het nieuwe boekjaar. Ook de kostenkant is conservatief, maar realistisch ingeschat. Onze eigenvermogen positie met daarin een ruime continuïteits- en ook calamiteitenreserve geeft ons vertrouwen dat wij de komende jaren voldoende financieel geborgd zijn om onze dienstverlening voor onze huidige en nieuwe klanten te waarborgen. Periodiek zal de begroting worden bijgesteld op basis van laatste inzichten en ontwikkelingen. Vooralsnog verwachten wij een nettoresultaat van nul te realiseren aan het einde van boekjaar 2023.